

ועדת העבודה - ישיבה יח

6.9.49 - יב' אלול חש"ט

חברי הועדה: הנוכחים:

מ. אונא
א. אלמליח
נ. הרפז
א. כהן
ח. למדן
א. לנקין
י. שמחוניח

חיו"ר: ע. גלובמן.

י. גוריון: מנהל אגף השקום

מטעם ועד הנכים הארצי:

ר. קוצ'ר
א. בן-אריה
י. בריקמן
ש. חפר

מטעם משרד המשפטים:

י. וילקנפלד
גב' ובר.

על סדר היום: חוק הנכים (תגמולים ושקום) חש"ט-1949.

הישיבה נפתחה בשעה 10.30.

חיו"ר ע. גלובמן:

אני פותח את הישיבה. אני מניח שלא
התקורר שום תרעומת על החלטתי להזמין

הנה את ב"כ הנכים כדי שיביעו לפנינו את דעתם בשאלות החוק. היתה
לי אתם ישיבה אחת אשר בה מסרו את הערוחיהם ושאלו שאלות שונות.
שלשום פנו אלי שני חברים ובקשו להשמיע את דבריהם בפני כל הועדה.
משום כך הזמנתי אותם, ולפי הסדר אתן/את רשות הדבור, כדי שנוכל
את"כ להחפנות לדיון.

ר. קוצ'ר:

חיו כמה בעיות שנתקוררו עקב הקריאה
בדף הראשון, אולם לאתר שקבלנו הסברה

ממר גלובמן קבלנו את ההסברים, ואנו עוברים לרף השני.

סעיף 3 הוא סעיף של ועדות הערעור. נכון

ששר המשפטים ימנה את ועדות הערעור, אבל שם יהיה רופא ועוד חבר נוסף.

לרעתי מוכרח להיות בוועדה מישהו אשר ייצג את הנצרך. או שתנתן ערובה

נוספת בסעיף זה שועדות הערעור תהיינה באמת ניטרליות.

סעיף 4 מדבר על תשלום חר פעמי. מכיון שיש

הרבה פגיעות הנוחנות אחוז נכות נמוך, אבל הפגיעה היא רצינית מאד, יש הכרח לדעתי להתחיל את ההענקה מאחוז נכות יותר נמוך. אחן לרוגמא קטיעת שלוש אצבעות של היד הימנית או קטיעת חצי כף רגל הנוחנות 40% נכות. לכן אנו מציעים שהפנסיה תנחן מ-40% נכות ומעלה. ההצעה הזו היתה גם הצעה משרד השקום, וזה נעשה גם בהתייעצות רופאי תל-ליטוינסקי.

ענין התגמול החר פעמי של 5 ל"י לכל אחוז נכות. אני מוכרח להסתייג ולאמר שאינני יודע על סמך מה נקבע סכום זה. מורגשת דרישה בצבור הנכים להעלות את ההענקה החד-פעמית מתוך חשבון שסכום זה עלול לעזור מאד לנכה הרבה מאד. ייתכן שהחשוב נעשה עפ"י השואה עם ארצות אחרות, וגם עם חוקת הפצויים של ההסתדרות. איננו מחכונים ללחוץ בענין זה, אלא ברצוננו שהחשוב הזה יעבור שקול נוסף.

ביחס לתגמול בכללו אין לנו כל הערות. לדעתנו הוא בסדר. אבל בסוף סעיף 6 צריכה לדעתנו לבוא פסקה המבטיחה לאדם תגמול של 100% במקרה שיצא אח ב"ח אך לאחר זמן מסוים יצטרך לחזור ולהשאר בטפול זמן מסוים.

אחרי סעיף 6 אנו מציעים שתבוא פסקה בענין האישפוז. אני חושב שלמר גוריון יש הצעה בענין זה. הוא אמר שאחרי סעיף 6 הקיים יווסף סעיף משנה ג' אשר ידון בבעיות האישפוז. ברצוני לקרוא נסוח בדבר החייל אשר צריך לחזור ולהיות בטפול: "כל נכה המאבד את כושר עבודתו מסבה שנגרמה ע"י פציעתו, יקבל כל זמן שאינו מסוגל לעבודה, תגמול לפי סעיף 5 עם סעיפיו הקטנים."

אני מקווה שמר גוריון יוסיף את הפסקה

בנוגע לאישפוז.

מכאן אני עובר לסעיף 11, סרוב לקבל טפול

רפואי. אין כאן הכונה לסירוב מוחלט בקבלת טפול רפואי. יש פעמים שחולה מעוניין לקבל טפול דוקא ע"י רופא מסוים. זה דבר מאד קובע בזמן טפול. אנו מבקשים שגם על הסעיף הזה תהיה זכות ערעור.

בסעיף 16 יש צורך לדעתנו להוסיף

משפט האומר שהנצרך יוכל להופיע בפני ועדת הערעור.

סעיף 17. בענין הנכויים היו למעשה

2 גישות. גישה אחת פרינציפיונית שאותה בררנו והיא אומרת כך:

אדם פצוע המקבל הענקה חד-פעמית, כלומר עד 50% מקבל אוחה

בחור פצויים לנכוה מסוימת. אבל אין זה נוגע לשקום. את השקום

הוא צריך לקבל נוסף להענקה. בעיה זו התבררה והתברר שהנוסח אינו

מבהיר את הדבר.

י. גוריון: יש תקון לסעיף זה: "נכה המקבל תגמולים,

שהכנסתו החדשה בחקופת חשבון מסוימת

עלחה במוצע על 60% מתגמול היסוד, אך לא עלחה על סכום גדול פי

שנים מתגמול היסוד, יופחתו מחציה הכנסותיו מחקופת החשבון האחרונה,

אולם אף פעם לא יופחת יותר ממחציה התגמול המגיע לו."

לפי החוקים שלנו המצב הקיים כיום בתוספת

ההחיקרות, נכה רוק/יהיה זכאי לחשלום של 34 ל"י לחדש, אם הוא

מגיע ל-60% של התגמול הזה, היינו ל-20 ל"י בערך, אם הגיע רק

ל-18 ל"י ממשיך לקבל את כל החשלום, אבל אם עבר את 60%, מנכים

מה-20 ל"י אלה 10 ל"י מ-34 ל"י ומשלמים לו רק 24 ל"י.

אם הכנסתו מגיעה למאה אחוז, הוא מרויח 34 ל"י. לפי זה צריך לשלם

לו 34 ל"י, ומגיע לו מינוס 17, הרי זה 17 ל"י.

א. בן-אריה: אם הכנסתו של נכה 100% היא 34 ל"י,

ברגע שרויח מגיעים ל-20 ל"י, מנכים לו

10 ל"י, והוא יקבל 44 ל"י. במקרה שהכנסתו תהיה 19 ל"י, לא מנכים

לו כל סכום, והכנסתו הגיע ל-53 ל"י. זאת אומרת שעליה של ל"י אחת

מביאה לידי הפסד של 9 ל"י. אני חושב שחוק כזה ונסוח כזה הוא

אבסורדי. אפשר לקבוע שעל כל לירה רוח עספת מנכים סכום מסוים.

אי אפשר שיהיה מצב שאדם אשר מתאמץ ומרויח באופן פרטי יוחרף יקבל

בסך הכל פחות. זה גם יביא לידי עצלות ואי רצון לעבוד. דבר זה

הוא חשוב ויש לבדוק אותו ולשקול אותו היטב.

ב. קוצ'ר: אני חוזר על דברי חברי שיש צורך לשקול

היטב את ענין הנכויים, ויש לדאוג לזה שהחוק

לא יהיה גורם הסדרבן את האנשים לעצלות.

א. בן-אריה: אנו לא הגשנו בכלל ערעור על התגמולים כפי שכתובים בחוק. התגמול מגיע בעצך לסכום של 34 ל"י לחדש. אבל מצד שני צריך לדעת ש-34 ל"י לחדש זו משכורת נמוכה מאד בתנאי החיים האלה. על כן אנו מציעים שלנכה תהיה אפשרות להעלות את משכרתו עד 70-75 ל"י לחדש, ורק אז להתחיל בנכויים.

ב. קוצ'ר: ברצוני לאמר כמה מלים על סעיף 21. ההצעה בחוק אומרת למעשה שהמשפחה רק במקרים מסוימים תקבל הענקה פחותה, והחוק אינו מבטא את העובדה שבאופן אוטומטי המשפחה מקבלת את התשלומים, אלא שקצין התגמולים רשאי להורות במקרים מסוימים על הפחתה. אנו רוצים שהנסוח כאן יהיה הפוך לגמרי, כלומר שהתגמול נתן, וקצין התגמולים רשאי להורות שלא יינתן במקרים מסוימים.

בסעיף 23 אנו דורשים שייקבע אחוז יוחר

נמוך 10%-15%

בסעיף 25 דעתנו היא שצריך לשים את הדגש על השקום ולא על הפנסיה. עד עכשיו היו תקנות האלה קיימות, אך אני צריך לאמר שקצב השקום ואופן השקום לא היה מספק הרבה פעמים. אני יכול לתת הרבה דוגמאות, ואני חושב שמטרת החוק צריכה גם להיות חנוך הנכים. כיום, אם בא נכה למשרד השקום ומבקש הלואה של 1500 ל"י לפתיחת בית קפה או משהו דומה, אין באפשרות משרד השקום לסרב, וזה מרחיק את הנכים מהשאיפה לעבוד עבודה ממשיה קונסטרוקטיבית. הרבה אנשים בוחרים בדרך הקלה הזו, ובמקום לעבוד בעבודה פרודוקטיבית הולכים למשרד השקום ומבקשים הלואה. הדבר הזה חשוב לנכה גם מבחינה פסיכולוגית, שיהיה אדם וחבר שלם בתורה. לכן, גם היה מסוכן מאד אלו היו קובעים שהמונופול על סיגריות נתן לנכים. דבר זה הוא שלילי ביסודו, משום שדוקא נכה צריך להיות מועסק בעבודה פרודוקטיבית, והרבה יוחר טוב ומועיל היה אם היו מבטיחים אחוז מסוים בקואופרטיבים בנהגות וכד' לנכים. לדעתי הדברים היו צריכים להתנהל בדרך זו. כיום שר הבטחון הוא זה שעבר אתנו את המלחמה, ואני מוכנע שהוא יודע את צרכי הלוחם הפצוע. אבל אינני יודע מי יהיה שר הבטחון בעוד 10 שנים, וחוקים אינם משתנים לנ מהר. לכן צריכה להיות ערובה שהתקנות שיתקין שר הבטחון תהלומנה את המצב. גם אם נשאר את סעיף 25 כמות שהוא, גם אז צריכה להיות שטת אחרת ששר הבטחון לא יהיה הקובע היחיד.

אנו חושבים שנוסף לחוק השקום,
יש הכרח בחוק שכונן. בעיה השכונן היא מאד כאובה, וברור שהיא תהיה
חמורה עוד כמה שנים בארץ, כל זמן שיש עליה. שמעתי שמשרד השקום
מתכוונן לבנות 600 יחידות דיור, זה לגמרי לא מספיק ולא פותר שום
בעיה. עד עכשיו היה השכונן לנכים מבוסס על זה שהצבא היה מפנה
בנין ואז היחה לנכים זכות קדימה לקבלת דירות. אך המקור הזה הולך
לאט לאט ואוזל, וצריך לדאוג לעתיד.

אנו מציעים שהממשלה תוציא חוק המחייב כל
מוסד ממשלתי או פרטי הבונה איזה שהוא שכונן, למסור אחוז מסוים לנכים.
ישנו עוד גורם אחד אשר צריך להיות קובע. לדעתנו עשו משגה חמור
ביפו בזה שמשרד השקום יצר מעין רחוב נכים וגרים שם 111 נכים
בשורה אחת של בנינים. ברור שזה נותן את צביונו המיוחד ואת האופי
המיוחד למקומות האלה. רצוי שהם יהיו מפוזרים ומעורבים בתוך הישוב
ככל האדם. לכן באה ההצעה אשר תבטיח שאת פתרון בעית השכונן לנכים
תוך זמן מסוים.

צריך להיות עוד משהו שיבטיח שכונן,
וזוהו אחוז הנכים בזמן שלום ואחוז הנכים בזמן מאורעות קצריך או ארוכים.
יש צורך להתחשב בזה.

אלה היו הערותינו לחוק הזה.

אחן עכשיו את רשות הדבור לשאלות.

היו"ר ע. גלובמן:

שואל האם יש חומר על הנכים, מה יכלחם
במקצועות שונים.

ג. הרפז:

שואל אם אלה הם ב"כ כל הנכים בארץ.

א. אלמליח:

החלנו בהקמת ארגון ארצי של נכים, והענין
נמצא עדיין בשלב של בצוע. אנו מייצגים את
נכי, ירושלים, ח"א, חיפה, נס-ציונה, וכמעט מכל הארץ. יש עדיין רק
בורדים שלא התקשרנו אתם, וזה ייעשה בימים הקרובים.

א. בן-אריה:

אני כבר אמרתי פעם, ומבקש שדברי ייכנסו
לפרטיכל, באתי בדברים אחמול עם שר הבטחון
בנוכחות החבר גוריון בקשר עם שאלת התקנות. בקשתי ממנו שימסור הודעה
בכנסת, כי לי היחה שיחה לפני כן עם החברים, כי התקנות הנוגעות לענין

היו"ר ע. גלובמן:

זה תבאנה גם בפני הכנסת. שר הבטחון מסר את ההודעה הזו בכנסת. (קורא את ההודעה). על ידי כך הבטחנו שלא יקרה מה שהחברים דאגו/לא מתוך שיקרה כוונות רעות, אלא מתוך אי הבנה או אי ידיעה. ותחיה אינסטנציה בפני מי לערער.

ה. למדן:
אני משתוממת מאד על זה שלא מצאתם לנחון לערער על סעיף 9, בענין הפסד החגמול לרגל מעשה התנהגות רעה חמורה או מעשה שטות. אינני חושבת שאם אם עשה מעשה שטות, או אם אפילו התנהג בנגוד לפקודה, הוא צריך לסבול מחוסר השלומים.

ב. קוצ'ר:
הסעיף הזה מכוון אם למשל אדם ירה בעצמו ברגל בכדי להשחמט משרות, והפך לנפס, לא תהיה לו הזכות לקבל השלום.

א. בן-אריה:
אני רוצה לחזור על כמה דברים שכבר נאמרו אבל שאני חושב אותם לחשובים ומרכזיים.

- (א) אנו רואים את בעיית האישפוז כהכרחית שחכנס כבר לחוק זה.
- (ב) חייל שחוזר לטפול בבי"ח יקבל הענקה כנכה 100%.
- (ג) הנכויים צריכים להתחיל רק אחרי משכורת של 75-70 ל"י לחדש, ויש לתת אפשרות לנכה אם הוא באופן פרטי ובמאמצים מגיע לרוחים כאלה, להחזיק אותם. אני מבקש שתבחנו את הבעיה הזו היטב.

ב. קוצ'ר:
אני רוצה להעיר עוד הערה אחת אשר מופנית באופן ישיר למר גוריון. אנו רוצים להבטיח שדמי הכלכלה לא ייחשבו על חשבון ההענקה, אלא חייל נכה זכאי לכל זכויות החייל המשוחרר.

(אחרי-כן רשמה לר).

ההגדרה של "נכות", נחקבלה ללא מחנגדות.

ההגדרה "נכה", נחקבלה ללא מחנגדות.

ת. למדן :

אני מציעה שלא להחליט לעת עתה בסעיף האשה.
אלא רק לאחר שיוחלט מהי ההענקה לכל בן משפחה.

לדעתי על האשה לקבל יותר מכל בן משפחה אחר.

לסעיף קטן (ב), אני מציעה להכניס שינויי:

אב ואם שמלאו להם 60 שנה ואינם ניצרכים, אין לחת להם. לעומת זה יש להוריד את הגיל לגבי הורים ניצרכים.

א. לנקין :

לשם מה ההגדרה של 50 שנה?

אני מציע להעביר את סעיף 22 לפירושים.

ממתי חלות זכויות אלה מרגע שהחוק יכנס

א. כהן :

לחקפו, או מיום היפצעו של הנכה?

יש לכתוב: אב ניצרך, או אם ניצרכת. לא

א. גולדברג :

חשוב הגיל, אלא העובדה.

הנחתי שהענקה צריכה להינתן רק לניצרך.

ג. הרפז :

ייחכן שהיום ההורים עובדים ואינם ניצרכים,

אולם לעת זיקנה יהיו ניצרכים, האם לפי חוק זה יחמכו בהם?

בהגדרה של ניצרך, היחה הכוונה אם אין לו

מ. אונא :

פרנסה. לדעתי, צריכה ההגדרה היסודית להיות

אם אין לו האפשרות להפרנס.

בקשר לאשה, יש להגדיר את הניסוח קצת אחרת

מכפי שמנוסח בסעיף 22.

אני מציע שנשאיר את הבחנת הגילים לגבי

א. כהן :

הניצרך. לדעתי, מי שיש לו אב בגיל 40-45,

המסוגל להשתכר למחיתו, אין לסמוך בו, במקרה שהאב אינו מסוגל להשתכר

למחיתו, זהו מקרה סוציאלי רגיל ואין צורך שימצא את פתרונות על ידי חוק

הנכים. יש להביא בחשבון רק גילים גבוהים של הורים, אשר אינם מרוצים

למחיתם.

אני מתנגד למחיקת הגילים ומציע לכתוב:

" . . . או אין לו הכנסה מספקת".

ח. וילקנפלד : אם אומרים אשתו של הנכה, הדבר ברור, הכונה לאשה הנשואה לו כחוק. במקרה שרוצים, לצורך החוק לסתות מהמובן הרגיל, צריך לומר זאת. עשינו זאת בסעיף 22, יתכן שצריך להעביר זאת לכאן. כשנגיע לסעיף זה ונחליט לגופו של הענין, נשתדל למצוא לו, בתוך המסגרת הכללית של החוק, את המקום המתאים.

בנוגע לניצרך, נדמה לי שמושג זה צריך לכלול את שני האלמנטים, אדם שיש לו הכנסה ממקור אחר ואינו מסוגל לעבוד - אינו ניצרך. לעומת זה, אדם שיש לו כושר עבודה ואין לו הכנסה ממקורות אחרים, הוא ניצרך. לדעתי, המושג הכולל של ניצרך, הוא אדם שאינו מסוגל לעבודה וגם אין לו הכנסה ממקור אחר.

התיקון שלי: 1) אב ניצרך שטרם מלאו לו 60 שנה, ואם ניצרכת שטרם מלאו לה 50 שנה. 2) אב שמלאו לו 60 שנה, ואין לו הכנסה מספקת למחיתו, ואם שמלאו לה 50 שנה ואין לה הכנסה מספקת. בנוגע לשאלה ממחי מתחילים לשלם, זה כחוב בסעיף 13. ברור שמשלמים לנכה כל ימי חייו, בהתאם למצבו מזמן לזמן. כרגע זה כלול בסעיף 5. אם חברי הועדה יחשבו שיש לומר זאת ביתר בהירות - נגיד זאת כשנגיע לסעיף ההוא.

מ.אונא : בקשר להגדרה שאין לו יותר מילד אחד שלא מלאו לו 18 שנה, נראה לי כי בענין זה צריכה להיות יתר בהירות, אם אין לו בן אחר שיכול לעזור לפרנסתו.

י.גוריון : החוק המוצע כאן מבוסס על נסיון מסויים שיש לנו. עצם ההגדרה שכאן מתיחסת לשני חלקים: גם למשפחת החלל וגם לנכים. לגבי אדם בגיל 60 שיגיש תביעה, בדרך כלל אין ויכות. אולם, קרו מקרים שחקרנו, והתברר שלאדם זה, למרות היותו בגיל 60, היה לו בית בן 3 קומות במרכז תל-אביב. במקרה זה הוא אינו ניצרך. אני מצטרף לדעה שעלינו להגדיר, שאם מלאו לאדם 60 שנה ואין לו מקור הכנסה. יש מקרים שהמפשחה מעלימה כי מלבד הבן החלל היו להם עוד 2 בנים אשר יכלו לכלכל את ההורים, וברצונם שהמדינה תחמוך בהם. עלינו לקבוע שאם יש במשפחה עוד בנים אשר

באפשרותם לכלכל את הוריהם, אין להטיל על המדינה לתמוך בהם.

אצאאאאאא

י. שמתונית :

אני מציעה ויש לי ניסוח זמני, שחיברתי זה עתה; אב שמלאו לו 60 שנה ואין לו הכנסה כדי מחיתו. אם שמלאו לה 50 שנה ואין לה הכנסה כדי מחיתה. אב ניצרך, שטרם מלאו לו 60 שנה, אם ניצרכת שטרם מלאו לה 50 שנה ואין להם בנים, המפתנים, זולת הנכה, ומחסורם היה על הנכה.

ת. למדן :

באם רוצים להבחין בין הכנסה לבין כושר עבודה, יש להגדיר את הגילים. אבל, במקרה כזה אציע להנמיך את הגיל או ללכת בקו המסמן את הגיל ולא להבדיל בין הכנסה לבין עבודה, ולומר: הורים שאין להם הכנסה אחרת, בין מעצמם ובין מביניהם.

נ. הרפז :

אני בעד הבדלה בגילים. כוונתי להכניס חיקון על מה שלא נאמר כאן. אפילו אם יש למשפחה בנים, דעתי שצריך לתקן זאת לפי מספר הילדים, בדיוק כפי שעושים זאת בהסדרות. אם יש לו שלושה ילדים - יקבל שלישי, אם יש לו שני ילדים - יקבל חצי וכו'. הצעתי, כי אם יש עוד אחים, מטילים את הנטל של המיכה בהורים גם עליהם.

ע. גלובמן :

לדעתי, אין צורך, בחוק זה, בשום היקונים בקשר לסעיף האחרון ששמו "ניצרך". אני מציע לכתוב: " . . . או אין לו הכנסה . . .". בענין הגיל, נחליט אחר כך.

ח. וילקנפלד :

אם נקבל את הצעתו של מר גלובמן, הרי הצעת הגילים נופלת, ואז צריך לומר: כל אם וכל אב, אשר ניצרך, בין אם הוא בגיל למטה או למעלה מ-60, אם אין לו הכנסה מכל מקור שהוא - משלמים לו את הפנסיה. מה עם לאותו שאינו מסוגל לעבודה ויש לו הכנסות?

ע. גלובמן :

כוונתי לשלושה אלמנטים המחייבים את הממשלה ואח המדינה לשלם להם תשלומים.

- 1) המסוגל, אבל אין לו עבודה;
 - 2) אדם שאיננו מסוגל לעבודה (נכה);
 - 3) לא הסתדר בעבודה מפני שאיננו מסוגל, אבל יש לו הכנסה ממקום אחר. (הנ"ל לא יקבל).
- עלינו לדון בשלושה אלמנטים אלה.

ת.וילקנפלד: שלושה אלמנטים אלה שונים ביחסם ההדדי. שני הראשונים הם אלטרנאטיביים, בו בזמן שהשלישי מצטרף לאחד מן השניים.

י.גוריון: אני מציע שהועדה לא תכניס בשום פנים את האלמנט השלישי, זה עלול לסבך אותנו. אם אדם בכל איננו מסוגל להשתכר, מוסיפים לו את אותן שתי הל"י, שזה יהיה חלקו בפחרון הבעיה. במקרה כזה תהיה המשפחה בעיה סוציאלית או מקרה אחר. המדובר לגבי אדם שאינו מסוגל להשתכר ולא לגבי אפשרויות. אי-אפשר להעמיד את משרד השיקום בצל אמשא כלשכת חקירה. יכולות להיות שתי אלטרנטיבות: או שאש שאין לו הכנסה, או שאינו מסוגל להשתכר.

שמתונית: ברצוני להוכיח ליו"ר, כי כשהוא מציע להשאיר את הנוסח כמו שהוא, עליו לסייג את עצמו בפחות מכשולים. יכולה להיות גישה האומרת, שהורים בגיל מסויים, בלי שום תלות מהו מצבם, נתנו קרבן מסויים, מגיע להם חגמול מסויים. במקרה כזה יש מקום לסעיף 3 ו-4, כפי שכתוב בחוק וכפי שמציע היו"ר. אפשר לתקן את הגיל, כיון שנקודת-המוצא שלי היא, שמדינתנו איננה יכולה לגמול לכולם רק מפני שהיה להם מישהו במערכה ומפני שהגיעו לגיל מסויים. אני משמיטה מראש את הסעיפים 3 ו-4 ומתחילה מהפסוק: "אב נצרך ואם נצרכת..." על הגיל עוד נדון. לדעתי אין צורך בסייג של גיל אלא בסייג של המצב, אם מסוגל לעבודה או אינו מסוגל. כיצד להגדיר ניצרך, - אסכים למה שתציעו. אפשר לומר פירושו אדם שאין לו הכנסה מספקת למחיתו, בין אם הכנסה זו באה מעבודה או ממקור אחר, זה לא מעניין אותנו.

ח. למדן: לדעתי יש להוסיף את המשפט: "ואין לו הכנסה אחרת":

לגבי גילים קדומים יש להשאיר את המושג "נצרך",

אבל אציע להקטין את הגיל.

אני מציעה להשאיר את סעיף ב' כפי שהנוקד רק

בשינוי הגיל. בסעיפים 3 ו-4 להכניס: "רק אם אין לו הכנסה מספקת

למחיחו".

חוכן הצעתי הוא לתקן לגבי סעיף 1 ו-2 לטובת

ההורים ובסעיפים 3 ו-4 לטובת המדינה.

(אחרי כן רשמה ע.ו.)

עו/

ת. למדן: מציעה לנסח את הסעיפים (ב)(1) ו-(2) של המונח

"בן משפחה של נכה":

(1) אב שטרם מלאו לו 50 שנה;

(2) אם שטרם מלאו לה 50 שנה;

אירוב כהן: מציע שהזוכים בחוספת הגמול הם:

(1) אב שמלאו לו 60 שנה ואין לו מקור פרנסה אחר;

(2) אם שאין לה מקור הכנסה;

(3) אב שאינו מסוגל לעבוד ומתסורו על הנכה.

ע. גלובמן: מציע להפסיק את הדיון בענין הנ"ל. לאחר שהיועץ

המשפטי שמע את ההצעות, יוכל כל מציע לנסח את

הצעותיו בכתב ולאחר שיהיה ניסוח ברור נוכל להגיע לסיכום.

ת. וילקנפלד: מציע להשאיר את הסעיף כמו שהוא בשינוי זה

שבסעיפים (3) ו-(4) נוסף את המלים: "ואין

לו הכנסה מספקת למחיתו".

אהצאא
מ. אונא: ברצוני לשאול: למה אין מתאימים כאן את הגיל

לגיל הפנסיה המקובל?

סעיף 2) קציני חגמולים

ת. למדן: מציעה להוסיף אחרי סעיף (א) את המלים: "חוך

שבועיים מיום פרסום החוק".

היו"ר ע. גלובמן: היות וועדת התעסוקה לא מנתה עדיין את באי-כוחה,

מציעהח. למדן להגביל את הממשלה ולהוסיף לסעיף

(א) את המלים "חוך שבועיים מיום פרסום החוק". אני חושב כי דבר זה הוא

בלחי אפשרי ושהחוק נכנס לתקפו, ברגע שהוא מתפרסם.

ח. וילקנפלד:

אם החוק מטיל חובה על הממשלה או על אחד משרי המדינה, הדרך לערעור על אי-מילוי החובה זוהי הדרך הפרלמנטרית, מלבד הדרך הפתוחה לאזרת הבודד - ללכת לבית המשפט. חוק זה מטיל חובה על שר הבטחון למנות קצינ. אם שר הבטחון לא מילא חובה זו, יכול כל חבר כנסת לערור את הבעיה בדרך פרלמנטרית. הדרך השנייה הפתוחה בפני כל נכה - לתבוע את שר הבטחון לדין בבית דין גבוה לצדק. זה הוא המצב בין שכתובות המלים: "חוק שבועיים" ובין שאינן כתובות. ישנה הוראה כללית בחוק הכללי האומרת כי בכל מקום שכתוב כי צריך לעשות איזה דבר ולא קובעים את הזמן - צריך לעשות זאת בהקדם האפשרי. אין הדבר מקובל שפרלמנט יטיל חובה על האקזקוטיבה לקבוע את המועד. איני מכיר הקדים לזה לא אצלנו ולא בשום מקום אחר.

ח. למדן:

מבחינת האופוזיציה נוח לי יותר שתהיה לי אפשרות להכניס ולהגיד כי שר הבטחון לא

מילא את חובתו.

המצב לגבי ועדת התעסוקה היה כזה: היו מקרים שנותני עבודה לא קיימו את חובתם, מפני שהיתה להם התחמקות מסויימת, כי לא היתה ועדת תעסוקה. היו חיילים שפנו בענין זה לעורכי-דין ואלה לא יעצו להם לתבוע את שר הבטחון בפני בית דין. אני שלחתי שאילתא לשר הבטחון בענין זה ואחרי חודש מיום שליחת השאילתא קמלתי תשובה שלפני שבועיים נחמנתה ועדת התעסוקה. אני חושבת כי השאילתא שלי זרזה את מינוי ועדת התעסוקה, אבל איני רוצה שאצטרך להשתמש בשאילתות.

מר גוריון:

ועדות התעסוקה לא מונו אך ורק משום שועד הפועל היה במצב של ריאורגניזציה.

א. גולדראט:
מצאצא:

מציע לצרף את כל הסעיפים בקשר עם השלום הגמולים באופן יותר מסודר.

ח. וילקנפלד:

מנסיון הועדה הזאת אחי בהזדמנות הקודמת, עבדנו יפה בדרך זו שהיו הסברות, דיונים והחלטות לגופו של הענין, ואת השאלה הטכנית של הניסוח השאירו לאלה העוסקים בזה. אני מציע לעשות זאת גם בקשר עם חוק זה, ואם יתברר שתוך כדי ניסוח יש אפשרות לשפר - נעשה זאת.

סעיף 3) ועדת ערעור.

היור' ע. גלובמן: לסעיף א' ישנו ערעור של הנכים: 1) להוסיף עוד ועדת ערעור, נוסף על ועדת הערעור האחת; 2) מבקשים שבועדת הערעורים יהיה להם בצ-כוח.

ח. למדן: אותה הסתייגות לגבי קציני תגמולים יישמר לי גם לגבי ועדות ערעורים, היינו שגם הן תורכבנה חוך שבועיים. אני תומכת בערעור של הנכים בענין בקשתם שיהיה להם בא-כוח בוועדת הערעורים; כשם שמודגש שאחד מחברי הועדה מוכרח להיות אדם המוסמך במקצוע הרפואה, כן אני מציעה שישיה אדם מוסמך כבא-כוח הנכים.

א. לנקין: בחוקים הקודמים קבעו מי יהיו חברי ועדות הערעורים. אם נקבע שמחוך שלש חברי ועדת הערעורים יהיה בא-כוח הנכים, נמלא בזה את בקשתם.

א. גולדראט: ברצוני לשאול מהו הסטטוס של ועדת ערעור זו?

ס. אונא: בפרינציפ הייתי מצדד בבקשתם של הנכים לקבל בא-כוח בוועדת הערעורים, אבל איני יודע איך נמצא את הדרך לכך.

נ. הרפז: מציע שבאי-כוח הנכים יהיו בדעה מייעצת.

ר. שרייבמן: אני מתנגד לשינוי הנוסח בחוק. ועדת הערעור היא בית-דין, אמנם אינה קשורה בפרוצדורה, אבל זהו בית-דין, הצריך להיות מורכב מאנשים מוסמכים ומוכשרים לעבודה בשין ולא מאינטרסנטים.

ח. וילקנפלד: האדם השלישי בוועדה הוא כל אדם ששר המשפטים ימצא אותו כמתאים לחפקיד זה. לפי הפרקטיקה בוועדות קודמות, אפשר להניח שזה יהיה/אם ציבורי. אי-אפשר להגדיר בחוק מה זה/אם ציבורי ולכן מגדירים בחוק - אדם ששר המשפטים אחראי

לזה שהוא מוסמך לכך.

בועדת החקווקה היה לנו ענין עם סכסוכים בין שני אנשים פרטיים, בין נותן העבודה ובין העובד. לכן, הרכיבו ועמ ערעורים שהיא מעין בוררות והוסיפו לה שופט נייטרלי, אשר יגשר ביניהם. במקרה זה בא האדם בחביעה נגד המדינה. לכן, אנו רוצים להקים ועדה נייטרלית שאין בה אינטרסנטים ואשר צריכה לשמוע ערעורים נגד החלטות קצין התגמולים. ועדה זו מורכבת כפי שנאמר בגוף החוק, יש לה פונקציות שיפוטיות והיא צריכה להכריע בין האזרה ובין המדינה. לפי חפיקי ועדה זו, לא יוכל לשבת בה אינטרסנט. הייתי מקבל את הצעת מר הרפז והייתי מוסיף את המלים: "לאחר שמיעת דעתו של הנכה".

ע. גלובמן:
הי"ר.
אני מתנגד להצעה זו, דוקא מבחינת טובתם של הנכים. אני מבין את רגישותם של הנכים בענין זה, אבל איני יכול לקבוע חוק לפי מידת הרגישות ולפי מידת ההגיון הקר. איני מעונין שמישהו אשר נוגע בדבר במישרין, או בעקיפין, יתערב בענין. ברור שבועדה זו מוכרח להיות שופט ורופא והייתי מבכר שהאדם השלישי יהיה עסקן ציבורי אשר ישוט את הענין באופן אובייקטיבי. לפי דעתי, לאיש ציבור יכולה להיות השפעה על השופט, או על הרופא, הרבה יותר מאשר לנכה עצמו. בנוגע להצעתם של הנכים למקוח עוד ועמ ערעורים, אם כי זה לרעתם, הייתי מיעץ לעשות זאת.

ב. שרייבמן:
אני מציע שלגרי האיש השלישי תהיה הגדרה — מה לא. אני מציע שתהיה הגדרה: "לא פקיד ממלתי", על מנת שלא יהיה לנכה חשש שהפקיד הזה מקבל הוראות ממישהו.

א. לנקין:
אף אני חושב שיש הכרח להגדיר את החבר השלישי בועמ הערעורים. אני מציע לקבל את בקשתם של הנכים, לחת להם זכות דעה מיעצת. היות וקשה לנו להגדיר מה זה: "ארגון הנכים", שאצא נאמר: "שמיעת התובע, או בא-כחו".

י. גוריון:

אני תושב, והסברתי זאת גם לנכיים שבענין ועדת ערעורים, הרחיק משרד המשפטים לעשות יחזר מאשר הציע אגף השיקום. אגף השיקום הציע ועדת ערעורים, והצעת משרד המשפטים - שועדת הערעורים תהיה מעין בית-דין. אם הנכיים ימנו את בא-כוחם, אז גם משרד השיקום ימנה בא-כוח ודבר זה אינו כדאי לנכיים. נראה לי שיש להשאיר את ניסוח הסעיף כמו שהוא, תוך הבטחה שהצד השליש לא יהיה צד מעוניין.

יש הכרח להגדיר פה את סמכויות ועדת הערעורים הזאת. לדעתי, אם ועדת הערעורים תצטרך לדון על דרגות הנכות, אז אין הרכב זה מתאים לוועדת הערעורים.

ח. למדן:

מנקודה אחת אני רוצה לראות את בא-כוח הנכיים בוועדה זו, ומצד שני אני מתנגדת להכניס סעיף שלילי ברור על פקידים. אני מציעה ועדה בת חמשה חברים שבה יהיו: שופט, רופא ובא-כוח הנכיים. יתר החברים ייקבעו לפי ראות עיני שר-המשפטים.

י. שמחוני:

אני מציעה להצביע עכשיו רק על הפרינציפ: זוהי ועדה בלתי תלויה במשרד הביצוע המורכבת מאדם המכיר את הפרוצדורה המשפטית, אדם המכיר את המקצוע ואדם שלישי. אם אנו מקבלים את הפרינציפ הזה ומשאירים את הסעיף ביסודו, אז נשאר לנו מקום כיצד לקבוע את באות-כוחו של הנכה.

ה צ ע ת ה נ ת ק ב ל ה.

הישיבה נבעלה בשעה 13.30.
